

вх. № РД-08-96/ 05.02.2025 г.

**Тема: „Влияние на информационно-комуникационните технологии
върху динамиката на езика и образованието”**

Финансиране 5 568 лв.

ЕКИП

Име, презиме, фамилия, длъжност и научна степен	Позиция
Ръководител на проекта:	
1. Дияна Георгиева Николова, гл.ас. д-р, ФХН	преподавател
Членове на колектива:	
2. Надежда Стойкова Стойкова, доц. д-р, ФХН	преподавател
3. Ирена Димитрова Петрова, доц. д-р, ФХН	преподавател
4. Гигла Джинджолия, доц. д-р,	преподавател в Западно-чешки университет – гр. Пилзен, Чехия
5. Нина Кръстева Димитрова, доц. д-р,	преподавател, ВТУ „Т. Каблешков“, София
6. Олга Игоревна Бончева, преп.	преподавател в Колеж по туризъм, ИУ – гр. Варна
7. Милена Александрова Палий, доц. д-р	преподавател, извън ШУ,
8. Татьяна Васильевна Терзиева, гл.ас. д-р, ФХН	преподавател
9. Христина Стоянова Христова, ст.преп. ФХН	преподавател
10. Наталия Недялкова, преп. ФХН	преподавател
11. Люба Димитрова Станева, докторант, ФХН	докторант Докторска програма: Методика на обучението по чужд език (руски език) Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по... Научна област: 1. Педагогически науки
12. Наргиз Мехмедминова Саидова, докторант, ФХН	докторант Докторска програма: Методика на обучението по чужд език (руски език) Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по... Научна област: 1. Педагогически науки
13. Наталья Юриевна Шейтанова, докторант, ФХН	докторант Докторска програма: Методика на обучението по чужд език (руски език) Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по... Научна област: 1. Педагогически науки
14. Александър Попов	студент, 2 РФБК, фак. № 2410220003, ФХН
15. Биляна Стоянова Николова	студент, 4 АЕРЕ, фак. №

	2210060003, ФХН
16. Гергана Станиславова Дочева	студент, 4 РФТ, фак. № 2110360003, ФХН
17. Ивендър Георгиев Георгиев	студент, 4 АЕРЕ, фак. № 2210060010, ФХН
18. Мирослав Росенов Стоянов	студент, 2 РФБК, фак. № 2410220004, ФХН
19. Олеся Вадимовна Николова	студент, 2 РФБК, фак. № 2410220002, ФХН
20. Павлина Христова Цанева	студент, 4 РФТ, фак. № 2110360010, ФХН
21. Полина Атанасова Петкова	студент, 4 АЕРЕ, фак. № 2210060012, ФХН
22. Светлана Димитрова Алабозова	студент, 2 РФБК, фак. № 2410220001, ФХН
23. Яница Нивилинова Николова	студент, 4 АЕРЕ, фак. № 2210060008, ФХН

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ

Проектът „Влияние на информационно-комуникационните технологии върху динамиката на езика и образованието“ постигна поставената си цел – да стимулира и обогати научноизследователската и издателската дейност на колектива, да разкрие нови направления в съвременната русистика и да приложи получените резултати в обучението по руски език като чужд.

През отчетния период екипът реализира 20 научни публикации в български и чуждестранни издания, от които 17 са видими в световни вторични бази (ЕРИХ PLUS, РИНЦ, СЕЕОЛ), а 3 са в референтния списък на НАЦИД. Подготвени и оформени за печат са трите броя (19/1, 19/2, 19/3) на научната поредица „Проблемы когнитивного и функционального описания русского и болгарского языков“, издателски продукт на катедрата с утвърдена международна видимост и участие на автори от България, Алжир, Армения, Казахстан, Киргизстан и Беларус. Регистрирани са 6 нови цитирания на трудове на екипа.

Научно-изследователската дейност е апробирана в 12 научни форума (4 международни и 8 национални) с общо 20 доклада, сред които особено значимо е участието в XXXI „Епископ-Константинови четения“ (6 доклада, от които 3 са на докторанти). Трима студенти представиха доклади, които вече са публикувани в сборник от XI международна конференция „Наука и младеж: новые идеи и решения“ (Караганда, Казахстан), резултат за международната видимост и младежкото научно израстване.

Като научноизследователски продукт на дейността по проекта е електронната анкета за съвременния и компютърния жаргон, разработена съвместно с доц. д-р Г. Джинджолиолия (Западночешки университет, Пилзен) и доц. д-р Н. Димитрова (ВТУ). Анкетата е активна и продължава да събира данни, които ще позволят количествен и качествен анализ относно жаргонизацията, метафоризацията, заемането и промените в словообразователните модели, семантичното разширяване/стесняване и синтактичното опростяване на речта под влияние на ИКТ.

За научноизследователските цели на проекта са организирани 9 научно-приложни прояви с над 280 участници: кръгла маса (21 участници), 5 семинара (вкл. „Прилагане на ИИ във висшето образование“ – 14 участници), квалификационен курс

за учители с 1 кредит (ДИКПО-Варна), студентски конкурс по превод „Проба пера 3 – 2025“ (34 участници от 6 университета, 62 превода) и успешната студентска научна дискусия „В мире названий“ (16.12.2025, 10 презентатори).

В изпълнението участваха 6 преподаватели на основен трудов договор, 4 докторанти, 4 външни изследователи, 13 учители и 146 студенти. Резултатите са приложими в научната документация за уч. 2025/2026 г. и са популяризирани в отворени академични платформи и социални мрежи.

Проектът изпълни планираните дейности и постави началото на нови интердисциплинарни научноизследователски търсения на екипа от Катедрата по руски език в областта на русистика и лингводидактиката.

ПУБЛИКАЦИИ ПО ПРОЕКТА

1. **Димитрова, Н.** Формиране на основните единици българска железопътна лексика в сравнение с руската // Материали от XXVII Международна научна конференция „ТРАНСПОРТ 2025“ на Висшето транспортно училище „Тодор Каблешков“, 25 – 27 септември 2025 г., Боровец, България (под печат) – НАЦИД
2. **Джинджолия, Г.** Мода в языке в свете метаязыковых оценок (на материале Национального корпуса русского языка). // Новая русистика. Brno, 2025. №1 (XVIII). С. 6-18. URL: <https://journals.phil.muni.cz/novaya-rusistika>. – ERIN PLUS
3. **Джинджолия, Г.** Традиционные народные представления о любви. // Актуальная культура. 2025. №1. URL: <http://journal.asu.ru/cc/issue/view/724>. – РИНЦ
4. **Джинджолия, Г.** Актуальные проблемы русского словообразования.. // Актуальные проблемы русского словообразования. Ташкент: Национальный университет Узбекистана, 2025. С. 51-58. – РИНЦ
5. **Джинджолия, Г.** Новейшие методики преподавания русского языка и литературы в Западночешском университете в городе Пльзене. // Русский язык и литература в современном мире. Ташкент: Национальный университет Узбекистана, 2025. С. 293-303 (в соавторстве с М. Пешковой). – РИНЦ
6. **Джинджолия, Г.** Русский язык в Грузии (по данным опроса). // Новая русистика. Brno, 2025. №2 (XVIII). С. 4-16. – ERIN PLUS
7. **Дочева, Г. С.** Проблема выражения сказуемого и порядок слов в предложении в русском и немецком языках// НАУКА И МОЛОДЕЖЬ: НОВЫЕ ИДЕИ И РЕШЕНИЯ. Материалы XI Международной научно-теоретической конференции студентов и магистрантов, т. 2, Караганды, 2025 ISBN 978-601-82128-4-0, с. 239-241. – РИНЦ
8. **Лазарова, Е.** Семантическая категория собирательности (на материале русского и болгарского языков) // Проблемы когнитивного функционального описания русского и болгарского языков, вып. 19/2, Шумен: УИ: "Епископ Константин Преславски", 2025, ISSN 2603-3143 (Print) ISSN 2603-3151 (Online), URL: <https://prb.shu.bg/> – ERIN PLUS, CEEOL, РИНЦ, SCRIBD, Global index for Continuing Researchers (под печат, служебна бележка)
9. **Николова, Д.** Влияние на информационно-комуникационните технологии върху динамиката на езика // Проблемы когнитивного функционального описания русского и болгарского языков, вып. 19/1, Шумен: УИ: "Епископ Константин Преславски", 2025, ISSN 2603-3143 (Print) ISSN 2603-3151 (Online), URL: <https://prb.shu.bg/> – ERIN PLUS, CEEOL, РИНЦ, SCRIBD, Global index for Continuing Researchers (под печат, служебна бележка)

10. **Петрова, И.** Аудиовизуальный перевод – лингвистические и технические особенности (на материале сериала „Любопытная Варвара – 2012 г.). Юбилеен сборник в чест на 90-годишнината на проф. д.ф.н. Стефана Димитрова. Институт по български език към БАН и ПУ „Паисий Хилендарски“. София, 2025. – НАЦИД (под печат, служебна бележка).
11. **Станева, Л.** *К вопросу о необходимости переосмысления существующих образовательных парадигм – интердисциплинарность и холистика в обучении* // Годишник на Шуменски университет. Факултет по хуманитарни науки. Т XXXVI А/2 (ISSN 1311-7300), 2025 г. – НАЦИД, СЕЕОЛ(под печат)
12. **Стойкова, Н.** Изграждане на комуникативни умения чрез Small Talk с ChatGPT в обучението по руски като чужд език//Трета национална научно-практическа конференция „Дигитална трансформация на образованието – проблеми и решения“, Сборник доклади, Русенски университет, 2025 г., с. 338-341. <https://www.conf-dte.bg/proceeding-papers.html> – НАЦИД
13. **Стойкова, Н.** Современные подходы в обучении синтаксису русского языка // Юбилеен сборник в чест на 90-годишнината на проф. д.ф.н. Стефана Димитрова. Институт по български език към БАН и ПУ „Паисий Хилендарски“. София, 2025. – НАЦИД (под печат, служебна бележка).
14. **Стойкова, Н.** Лингводидактические аспекты интерференции в процессе усвоения безличных предложений в обучении синтаксису // Проблемы когнитивного и функционального описания русского и болгарского языков, 2025, т. 19/3, Шумен: УИ: "Епископ Константин Преславски", 2025, ISSN 2603-3143 (Print) ISSN 2603-3151 (Online), URL: <https://prb.shu.bg/> – ERIH PLUS, СЕЕОЛ, РИНЦ, SCRIBD, Global index for Continuing Researchers (под печат, служебна бележка)
15. **Стойкова, Н.** От езиков хаос към яснота: интерференцията и начините за преодоляването ѝ“ // Годишник на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ Факултет по хуманитарни науки, 2025 ISSN 1311-7300 / ISSN 2603-512X (под печат) – НАЦИД, СЕЕОЛ (под печат)
16. **Терзиева, Т. В.** *Език, култура и творчество в рамките на Международния конкурс по превод “Проба пера”* // Проблемы когнитивного и функционального описания русского и болгарского языков. Т. 19/3, , Шумен: УИ: "Епископ Константин Преславски", 2025, ISSN 2603-3143 (Print) ISSN 2603-3151 (Online), URL: <https://prb.shu.bg/> – ERIH PLUS, СЕЕОЛ, РИНЦ, SCRIBD, Global index for Continuing Researchers (под печат, служебна бележка)
17. **Терзиева, Т. В.** *Национально-культурная специфика юмора в контексте ситкома “Сваты”* // Проблемы когнитивного и функционального описания русского и болгарского языков. Т. 19/1, , Шумен: УИ: "Епископ Константин Преславски", 2025, ISSN 2603-3143 (Print) ISSN 2603-3151 (Online), URL: <https://prb.shu.bg/> – ERIH PLUS, СЕЕОЛ, РИНЦ, SCRIBD, Global index for Continuing Researchers (под печат, служебна бележка)
18. **Филипов, И. К.** Педагогические стратегии и технологии обучения: обзор и опыт работы с билингвами в болгарских школах// НАУКА И МОЛОДЕЖЬ: НОВЫЕ ИДЕИ И РЕШЕНИЯ. Материалы XI Международной научно-теоретической конференции студентов и магистрантов, т. 2, Караганды, 2025 ISBN 978-601-82128-4-0, с. 253-354. – РИНЦ.
19. **Цанева, П. Хр.** Синтаксическая интерференция при употреблении предлогов в болгарском и русском языках // НАУКА И МОЛОДЕЖЬ: НОВЫЕ ИДЕИ И РЕШЕНИЯ. Материалы XI Международной научно-теоретической конференции студентов и магистрантов, т. 2, Караганды, 2025, ISBN 978-601-82128-4-0, с.

361-363. РИНЦ;

20. **Шейтанова, Н.** *Развитие критического мышления на уроках русского языка в цифровую эпоху* // Годишник на Шуменски университет. Факултет по хуманитарни науки. Т XXXVI A/2 (ISSN 1311-7300), 2025 г. – НАЦИД, СЕЕОЛ (под печат)